

Dotaz:

Vzhledem k tomu, že se jako provozovatel Linky pomoci v těhotenství opakovaně setkáváme při těhotenských ztrátách s problémy při vydávání „jiných lidských pozůstatků - plod po potratu“, žádám v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb. o poskytnutí informace zda:

- matka, příbuzný či jiná osoba může (jako vypravitel pohřbu) požádat o vydání „jiných lidských pozůstatků“ bez účasti pohřební služby a jaké podmínky musí splnit, aby jim je nemocnice vydala;
- je při uložení „jiných lidských pozůstatků“ do země (často o váze pouhých desítek gramů) povinnost hřbitovní správy zajistit údajný minimální požadavek jejich uložení do hloubky 1.5 m, popř. jaké jsou povinnosti.

Odpověď:

K jednotlivým částem Vaší žádosti uvádíme následující:

plod po potratu, včetně biologických zbytků potratu, není-li možné je od plodu oddělit, se stává jiným lidským pozůstatkem pouze za předpokladu, že o jeho vydání dobrovolně požádá do 96 hodin od potratu nebo ukončení těhotenství osoba blízká. Jiným lidským pozůstatkem je za těchto podmínek vždy i plod po umělém přerušení těhotenství.

Právní řád České republiky nestanoví žádný postup pro vydání plodu po potratu, **způsob vydání plodu po potratu není v § 5a zákona o pohřbnictví specificky vymezen a záleží na postoji každého zdravotnického zařízení**. Záleží tedy na rozhodnutí konkrétního zdravotnického zařízení, zda plod po potratu vydá osobě blízké nebo pohřební službě. Lze podat stížnost na konkrétní zdravotnické zařízení, viz <https://mmr.gov.cz/cs/ministerstvo/pohrebnictvi/podanistiznosti/stiznost-na-poskytovatele-zdravotni-sluzby>.

V souladu s *Metodickým doporučením Ministerstva zdravotnictví k zacházení s tělem zemřelého* (Částka 10/ 2024 – Věstník MZ ČR) každý vypravitel pohřbu, i ten, který pro svého zesnulého sjedná pohřeb bez obřadu, má právo zkontrolovat kvalitu provedení standardních úkonů na těle zemřelého. Může se přesvědčit, že jeho blízký bude vydán pohřební službě v důstojném stavu, tedy upravený, po pitvě řádně umytý a zašitý, zahalený v prostěradle nebo oblečený v rubáši z přírodních materiálů. Při vydání těla osobě zajišťující pohřbení doporučujeme švy na přední i zadní části těla protokolárně popsat a fotograficky zdokumentovat. O vydání těla dítěte či plodu po potratu k pohřbení lze ve lhůtě 96 hodin písemně požádat poskytovatele zdravotních služeb. Poskytovatel zdravotních služeb může umožnit osobě blízké ve vhodné místnosti pro zemřelé tělo upravit a vložit do jiné obdobné schránky, než je rakev podle § 7 odst. 1 písm. f) zákona o pohřbnictví.

V případě jiných lidských pozůstatků poskytovatel zdravotních služeb také může informovat rodiče o právu na jeho samostatné pohřbení a dodržuje pravidla zvláštního zacházení s ním stanovené v § 5a zákona o pohřbnictví. Rodiče nebo osoby blízké se musejí v době 96 hodin od potratu podle zákona o pohřbnictví rozhodnout, zda budou chtít pohřbení.

Jako administrativní podklad pro pohřbení, který nahrazuje identifikaci jiných lidských pozůstatků, se žadatelům o pohřbení vydá zpravidla hlášení o ukončení těhotenství.

Základním kritériem zákonnosti je ustanovení občanského zákoníku, který v § 92 odst. 1 stanoví: „Lidské tělo je pod právní ochranou i po smrti člověka. Naložit s lidskými pozůstatky a s lidskými ostatky způsobem pro zemřelého nedůstojným se zakazuje.“ Má-li osoba blízká v úmyslu splnit tuto přirozeně lidskou povinnost, má právo požádat lékaře výslovně, nikoli písemně.

Plody po potratu, ke kterým se rodina hlásí, že je hodlá pohřbít, tedy tzv. jiné lidské pozůstatky, mohou být pohřbeny jak v krematoriu, tak rovněž do hrobu nebo hrobky v malé dřevěné schránce se větší důstojností a pietou. Zákon o pohřebnictví stanoví, že jejich hloubka hrobu musí být u dospělých osob a dětí od 10 let nejméně 1,5 m, u dětí mladších 10 let nejméně 1,2 m. Domníváme se, že u plodů po potratu by hloubka hrobu měla být shodná jako u dětí mladších 10 let. Při pohřbení je však zapotřebí vždy vycházet z ustanovení obsažených v řádu pohřebiště.

Výše uvedené informace i další podrobnosti k tomuto tématu naleznete na webových stránkách Ministerstva pro místní rozvoj v sekci Pohřebnictví – Časté dotazy – [Poskytovatelé zdravotních služeb](#) a [Vypravitelé pohřbů](#)